

helseskader som utvikles etter lengre tids bruk er dermed uavklart.

Det interaktive forskningskartet gir en visuell oversikt over områder med mange, noen eller ikke-eksisterende vitenskapelig dokumentasjon. De identifiserte kunnskaps-hullene kan indikere hvor fremtidig forskning bør settes inn.

Forskningskartet synliggjør hvilken forskning som finnes, det viser ikke kvaliteten på studiene, størrelsen eller alvorlighetsgraden på helseisikoen ved bruk av elektroniske sigaretter, skriver FHI.

Tegn til økt forbruk av frukt og grønt

Foto: ixy Images.

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) presenterte onsdag 20. oktober de nyeste tallene for forbrukerutviklingen for frukt- og grøntkonsum i Norge i 2021. Undersøkelsen heter 5 a day Europe og viser utviklingen i Norge sammenlignet med andre europeiske land.

Tallene for 2020 viser at koronapandemien hadde negativ innvirkning på hvor mye frukt, bær og grønnsaker hver enkelt av oss spiser. Færre restaurantbesøk og bortfall av kantineordninger på arbeidsplassen som følge av hjemmekontor var viktige forklaringsfaktorer, sier analysesjef Tore Angelsen i OFG.

– Tallene for september 2021 viser at den negative utviklingen er i ferd med å flate ut.

Det at vi nå er tilbake på kontoret og bruker kantinetilbudet og at vi tar i bruk restauranter og andre spisesteder igjen, har en positiv innvirkning på forbruket, fortsetter Tore Angelsen.

Det er kun 22 prosent nordmenn som vanligvis spiser anbefalt mengde frukt, bær og grønnsaker, som er «fem om dagen». Kvinner er betydelig bedre enn menn, og det er dobbelt så mange kvinner som menn som spiser den anbefalte mengde med frukt og grønt. Kvinner har hatt en økning i forbruk av frukt og grønt fra september 2020 til september 2021, mens forbruket til menn er uforandret.

Standardiserte tobakkspakninger hadde liten eller ingen effekt

I 2018 innførte regjeringen krav om standardisert emballasje på all snus og røyk. Målet var å gjøre pakkene mindre attraktive. Spesielt ønsker man å unngå at unge begynner å røyke og snuse.

En ny studie gjort med forsker Torleif Halkjelsvik ved Folkehelseinstituttet (FHI) i spissen viser en mulig, svak nedgang i antall røykere som kan kobles til de standardiserte pakningene.

– Det jeg er rimelig sikker på er at standardiserte pakker ikke har ført til en nedgang i snusbruk blant menn. Det slår vi fast som det sikreste resultatet. Alt annet er ganske usikkert, sier Halkjelsvik til forskning.no.

Det ligger imidlertid en nedgang i bunnen. Den er tatt hensyn til i studien, forteller han. Halkjelsvik og kollegene har undersøkt om de standardiserte pakningene påvirker nedgangen den ene eller den andre veien.

I studien brukte han og kollegene tall fra flere typer undersøkelser. Noen anser han

som mer troverdige enn andre. De har sett på prosentvis endring for de mest troverdige tallene, og alle tallene samlet. Tallene gjelder for 18 måneder etter innføringen av de standardiserte pakkene. De inkluderer nordmenn mellom 16 og 79 år.

Modellen der alle undersøkelsene var med, var også den mest lovende. De tallene viste et halvt prosentpoeng nedgang i antall røykere, fra omtrent ti prosent.

De brukte også en modell som kun hadde med tall fra SSB. Der var det et utvalg på 47 000 personer. Den anser Halkjelsvik som mer troverdig. Modellen forskerne lagde ut fra SSB-tallene, viser null nedgang i antall røykere som skyldes de militærgrønne pakkene.

For snus viste estimatene at de nye boksene ikke førte til økt bruk - når alle data var tatt med.

Med data av høyere kvalitet var resultatet en oppgang på to prosent for menn og ingen endring for kvinner.

Halkjelsvik spør seg om den grønne snusboksen egentlig er stygg nok. Kanskje er det tvert om? I 2018 kunne NRK melde at snusboksene fikk designskryt.

Storbritannia var tidligere ute med å innføre standardisert emballasje på tobakk. Sigarettpakken er i samme grunnfarge som den norske, men advarslene er mer synlige på de britiske pakkene. De britiske røykpakkene har bildet øverst på for- og baksiden av pakken. I Norge er det kun på baksiden.

REFERANSE

1. Halkjelsvik, Torleif., Gasparrini, Antonio., Vedøy, Tord Finne. (2021). The short-term impact of standardised packaging on smoking and snus use in Norway. Nicotine & Tobacco Research.

TannSpes

TannlegeSpesialistene i Oslo

tlf: 22 20 50 50 post@tannspes.nhn.no www.tannspes.no

Henvisningsklinikk på Vinderen i Oslo

RAGNAR BJERING
Kjeveortoped, PhD

ANDERS VALNES
Kjeve- og
ansiktsradiolog

KARL IVER HANVOLD
Oralkirurg, kjevekirurg

BANO SINGH
Tannlege, PhD

BJØRN EINAR DAHL
Protetiker, PhD

Foto: UiO